

Novum

Beszámoló az V. Kolozsvári Tavasz-napokról

A Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet március 23–24-én tartotta immár ötödik alkalommal a Kolozsvári Tavasz-napok rendszeres teológiai konferenciáját, amely az *Amit hallottál és láttál is tőlem* címet kapta.

A konferencia ötödik kiadása mérföldkőnek, kis jubileumi ünnepélynek számított a megnyitóra érkező előadók, tanárok, teológiai hallgatók és a lelkipásztorok számára. Öt év, egy fél évtized nem olyan hosszú idő, de ahhoz mégis elegendő, hogy kellő tisztelettel, elismeréssel tekintsünk vissza az évek során hagyománnyá érlelődött rendszeres teológiai találkozókra. Az öt év elegendő idő arra is, hogy reménnyel nézzünk a jövőre, hiszen az elmúlt évek során felgyűlt tapasztalat és nem utolsósorban a konferenciát övező fokozott érdeklődés biztató jel nemcsak a rendszeres teológiai tárgykörben kutatást folytató teológusok számára, hanem a teológia iránt érdeklődők számára is.

Ez a fokozott érdeklődés volt tapasztalható az idei Tavasz-napok nyitónapján a díszterem előtt gyülekező résztvevők hangulatában, a folyosó zsongásában. Volt, aki a díszterem padjaiban ülve már a programfüzetbe merült, mások éppen az előadói kitűzött tűzték ki, vagy a könyvstandra helyezett könyvekre vetettek egy futó pillantást, a legtöbben azonban a találkozásoknak örültek. A folyosói oldott hangulat a díszterembe is beszüremlett, hogy a fel-felbukkanó bakikat feledtesse, a gyorsan pergő perceket lassítsa, vagy a technikai malőrök láttán derűt csaljon az arcokra. Így a résztvevők már a konferencia legelején megtalálhatták a közös hangot, és egyetértettek a Tavasz-napokat megnyitó Visky S. Béla megjegyzésével: nem az apró hibákon múlnak a legfontosabb dolgok, de még a konferencia sikere sem ezeken múlik, hanem sokkal inkább az a belső lelkiület fontos, amely a konferencia min-

Visky S. Béla
Fotó: Kiss Gábor

den résztvevőjét a tudomány- és az igemorzsák összegyűjtésére hozta a teológiai intézetbe.

A tavalyi IV. Tavasz- napok konferenciakötet ismertetését követően Kovács Sándor rektor olyan „tájékoztató pontként” értékelte a konferenciát, amely nemcsak az intézet egykori rendszeres teológiai tanárának, Tavasz Sándornak szellemi örökségére emlékeztet, és nemcsak a tavasz beköszöntét jelzi, hanem valódi útmutató kíván lenni a társadalmi folyamatok, jelenségek és a technikai kihívások teológiai megítélésében. A Debreceni Református Hittudományi Egyetem részéről Kovács Krisztián a rendszeres teológia széles merítési lehetőségéről, valamint a konferencia közegyházi életben betöltött szerepéről és lehetőségeiről beszélt.

Kolumbán Vilmos József püspök a Zsolt 119,105 fényében hangsúlyozta a tanulás mindenkori fontosságát és felelősségét. A bibliai alapokon nyugvó tudás mint Isten világossága és mécsese nem csupán kiegészítője a tudományos ismeretnek, hanem annak igazi megvilágítója és értelemadója. Az igei hozzáállás nemcsak a konferencián elhangzó előadásokra alkalmazandó, hanem a mindenkori tanulmányokat, kutatásokat meghatározó „szent” feltételként is kell érvényesülnie.

Ezt az alázatos magatartást tükrözte az intézet 80 esztendő betöltött tanára, Juhász Tamás munkássága is, amelyet Visky Béla méltatott, majd egy kisvideóban a holland barátai és Hermán János köszöntötték, felidézve kapcsolatuk legemlékezetesebb pillanatait. Juhász Tamásnak a generációkra gyakorolt hatásáról sokat lehetett volna beszélni, de ehelyett Visky S. Béla a *Kicsoda az ember?* című tanulmányát idézte, amely szerint a mindenkori tanítványnak, teológusnak és lelkipásztornak a következő négy erényt érdemes megfontolnia: legyen min-

dig álmélkodó, jámbor, erkölcsileg igényes és messze néző. Az idézett tanulmány felhívása egybecsengett az emeritus professzor azon tanácsával, amelyet a hallgatósághoz intézett köszönetmondásában: felidézte azt a levelet, amelyet nagypapa, Tavaszy Sándor írt unokáinak, s amelyben arra buzdította őket, hogy ragaszkodjanak édesanyjukhoz, és pedig az édesanya szó mind a négy értelmében. Ragaszkodjanak elsősorban szülőanyjukhoz; ne szakadjanak el szülőföldjüktől sem; szeressék édes anyanyelvüket, és maradjanak meg annak kötelékében; és maradjanak az anyaszentegyház otthont és biztonságot nyújtó karjai között.

Éles Éva életinterjút készített a 80 esztendő betöltött Juhász Tamással, amely az 1925. március 19–20-án tartott Kolozsvári Tavaszy-napok előadásainak kötetében kapott helyet.*

A konferencia megnyitásának keretében egy rövid könyvbemutatóra is sor került. Fekete Károly püspök *A Krisztussal szolgálni mindenben* című tanulmánykötetét (Erdélyi Református Egyházkerület – Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet, Kolozsvár 2025) Kiss Jenő, intézetünk tanára méltatta, és kiemelte, hogy ez a kötet a két világháború közötti klasszikus református teológia folytatásaként, továbbgondolásként értelmezhető. Kolumbán Vilmos József püspök pedig igen hasznos olvasmányként ajánlotta a gyakorló lelkipásztorok számára.

A konferencia megnyitásának utolsó mozzanataként Fekete Károly elő-

* Éles Éva: „A tudomány nem hoz létre hitet, kegyességet, de a kegyességre épülő tudomány tudni fogja, mi a célja: Isten dicsőítése.” Életinterjú a 80. életévét betöltött Juhász Tamás emeritus teológiai professzorral. In: Visky S. Béla (szerk.): *Írd meg, amiket láttál! A Kolozsvári Tavaszy-napok előadásai, IV.* Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet – Egyetemi Műhely Kiadó, Kolozsvár 2026, 9–32.

adása hangzott el *Soli Deo gloria – Isten dicsősége az egyház és világ kapcsolatában* címmel. Ebben arra hívta fel a figyelmet, hogy a sokszor reflektálatlanul idézett reformatori felismerés mögött mély teológiai üzenet rejlik. A *Barmeni teológiai nyilatkozatra*, valamint Karl Barth, Vályi Nagy Ervin és Amandus Polanus von Polendorf teológiájára felfűzött előadás gondolatmenete Isten dicsőségének a felelősségteljes és örömteli hirdetésére buzdított mind az egyházban, mind a világban.

Az előadások két párhuzamos szekcióban zajlottak. Már az első nap is beigazolódott a rendszeres teológia széles merítése a témák sokszínűsége, változatosága révén. Az előadások középpontjában olyan közismert teológusok álltak, mint Dietrich Bonhoeffer, Helmut Thielicke, Wolf Krötke vagy Karl Barth. A tárgyalt témák tekintetében sem volt hiány a változatosságban. Az előadók által megszóltatott kérdések számos olyan területre összpontosítottak, amelyek nem maradhatnak rendszeres teológiai reflexió nélkül. Így hallhattunk referátumot a teológia és művészet kapcsolatáról, az egyház és az állam viszonyáról, a posztszekuláris társadalom kihívásairól, a vallási magatartásformákról, a média szerepéről és nem utolsósorban a mesterséges intelligencia jelenségéről. Emellett viszont olyan előadások is elhangzottak, amelyek befele fordulva, a saját teológiai habitusunkra és egyházunkra reflektáltak: az elhívás (*vocatio*) kérdésére, a kiengesztelés teológiája és az identitás viszonyára, a református episztemológia kérdéseire, a nép-egyház dilemmáira, valamint az erkölcszociológia aktualitására.

A szekcióülések intenzitását, valóságos „agytornáját” a díszteremben felhangzó Schubert-művek romantikus könnyedsége enyhítette Sógör Dénes előadásában, majd az első nap állófogadással és kötetlen együttléttel zárult a teológia étkezdejében.

Az előadások iránti érdeklődés nem lankadt a Tavaszy-napok második napján sem. A nyitóáhitatot követően szintén párhuzamosan folytatódtak különféle témaköröket érintő előadások. Ezúttal sem volt hiány a legismertebb teológusok, például Karl Barth, Abraham Kuyper, Dorothe Sölle tanaihoz való kapcsolódásban. A teológiai reflexió szintén a program jelentős részét képezte. Az előadások segítettek újragondolni a romakérdést, a Heidelbergi Káté aktualitását, a szupervízió nélkülözhetetlenségét, a lelkipásztori elhívást, a függőségeket, az imádság gyakorlatát, illetve a „nyugalomnapot” a hiperkonnektivitás korában.

A mesterséges intelligencia „visszatérő motívum” volt a konferencia második napján is. Ezt a tendenciát akkor sem hiábavaló kiemelni, ha úgy éreznénk, hogy talán már túl sokat hallottunk róla. A valóság az, hogy ebben a vonatkozásban túl érintettek, bevontak és „behálózottak” vagyunk, s ezért a teológiának, és különösen a rendszeres teológiának aktuális feladata, pontosabban óriási kihívása, hogy érdemben megszólaljon, vagyis az ige fényében világítsa meg a mesterséges intelligencia kérdéskörét.

A konferencia zárására a díszteremben került sor. Visky S. Béla *Órigenész teodiceájáról* tartott előadásában nemcsak az egyházatya legfőbb teológiai súlypontjait idézte, de arra is rámutatott, hogy az olykor „haszontalannak”, túlságosan elvontnak tűnő témák kutatása termékeny lehet a teológiai gondolkodásra.

A záró áhitatban Benkő Tímea foglalta össze a Tavaszy-napok lényegét: elmentében a legtöbb konferenciával, amelyen főként tudásban, információkban gazdagodhatnak a résztvevők, a Tavaszy-napok azzal a többlettel is rendelkezik, hogy itt a tudományokban, az előadásokban Isten ígéje is megszólal. Isten gazdag áldása, hogy mindezt az idei konferencián is mindannyian láhattuk és hallhattuk.

Bacsó István

„A magunk lábán megállni.”

Tudományos szimpózium Tőkés István születésének
110. évfordulója alkalmából

2026. április 28-án a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet (KPTI) tudományos szimpóziumot rendezett néhai professzora, d. dr. Tőkés István (Málnás, 1916. aug. 8. – Kolozsvár, 2016. jan. 15.) születésének 110. évfordulója alkalmából. Az esemény nemcsak egy gazdag életút előtt hajtott fejet, hanem hitvallás is volt a teológiai munka szabadsága és az értelmiségi tartás mellett.

A konferenciát dr. Kiss Jenő dékán nyitotta meg, aki azt hangsúlyozta, hogy Tőkés István neve elválaszthatatlan a KPTI történetétől. „Professzorunk nemcsak tudást, hanem a legnehezebb ideológiai nyomás idején is erkölcsi tartást közvetített hallgatóinak” – fogalmazott a dékán. Kényszerű nyugdíjazása a pártállami